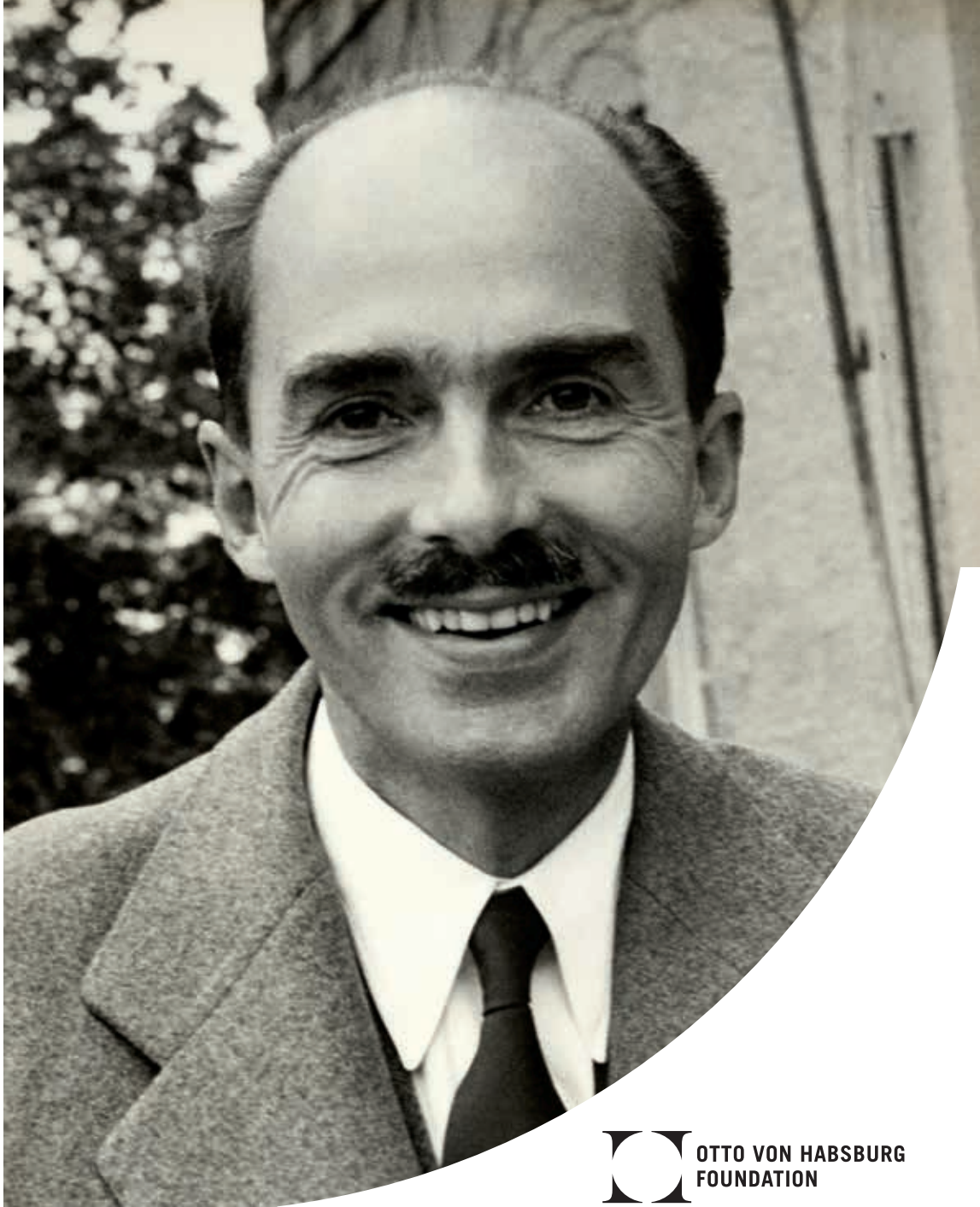

OTTO VON HABSBURG
FOUNDATION

OTTO VON HABSBURG

20 november 1912 — 4 juli 2011

**LIEVEN
ERFENIS**

Otto von Habsburg, het eerste kind van aartshertog Karel van Oostenrijk en prinses Zita van Bourbon-Parma, werd op 20 november 1912 geboren in Villa Wartholz in Reichenau an der Rax, Neder-Oostenrijk. De moord op aartshertog Frans Ferdinand, gevolgd door de dood van Franz Jozef I van Oostenrijk, speelde een beslissende rol in het lot van aartshertog Otto, die na de kroning van zijn vader troonopvolger werd. Hij nam als kind deel aan de inhuldiging van Karel IV, in Boeda op 30 december 1916.

Na de Eerste Wereldoorlog werd het herstel van de Habsburgse dynastie in Oostenrijk onmogelijk gemaakt door de zogenaamde Habsburg wet (Habsburgergesetz) van 3 april 1919. Na twee pogingen om terug te keren, werd Karel IV op 6 november 1921 ook van de Hongaarse troon ontzet. Met zijn gezin bracht hij de laatste jaren van zijn leven in ballingschap door op het Portugees eiland Madeira, waar hij op 1 april 1922 overleed. Na zijn begrafenis keerde de moeder zich tot Otto met de volgende woorden: *“Nu ligt de verantwoordelijkheid bij jou. Je moet zijn erfenis waarmaken!”*

- 1912, KAREL MET DE PASGEBOREN OTTO
- 1917, VILLA WARTHOLZ
- ROND 1914, OTTO EN KAREL
- 1916, DE INHULDIGING VAN KAREL IV VAN HONGARIJE
- DRIE GENERATIES: FRANS JOZEF I, KAREL EN OTTO

“De inhuldiging heeft echt indruk op me gemaakt. (...) Het was waarschijnlijk een van de laatste grootse plechtigheden die in Hongarije werden gevierd en die voor een laatste keer de eenheid van de staat hebben aangetoond. (...) Ik moest de hele tijd aan de zijde van de koning van Bulgarije blijven, die een wijze oude heer was; hij wist veel dingen, en wilde alles met mij delen. Hij gaf mij filosofische lezingen tijdens de kroningsceremonie over de symbolische betekenis van de verschillende elementen van het ritueel. Natuurlijk begreep ik er niets van en verveelde ik me mateloos, maar ik luisterde gehoorzaam, want mij is altijd geleerd de ouderen te respecteren.”

Otto von Habsburg over de inhuldiging van zijn vader in Boeda

II. KIND VAN EUROPA

Dankzij hun verwant, koning Alfons XIII van Spanje, verhuisde de familie Habsburg eerst naar het paleis El Pardo in Madrid en later naar een paleis in de buurt van Lekeitio, een klein Baskisch vissersdorpje. Otto bracht zijn jeugd door in moeilijke materiële omstandigheden. Na zijn eerste schooljaren in Zwitserland en Portugal, studeerde hij verder als privé-leerling bij Hongaarse Benedictijner monniken en Oostenrijkse, Engelse en Franse leraren. Aartshertog Otto, bewust opgevoed als kroonprins, slaagde zowel voor het Oostenrijkse als het Hongaarse eindexamen van de middelbare school.

In oktober 1929 verhuisde het gezin naar kasteel Ham in het dorpje Steenokkerzeel in de buurt van de hoofdstad van België, waar de kerkklok de melodie van Haydn's 'Gott erhalte' (de Oostenrijkse keizers hymne) speelde. In 1935, Otto schreef zich in aan de Katholieke Universiteit van Leuven in onder de naam Duc de Bar, waar hij tot doctor in de politieke en sociale wetenschappen promoveerde. Als student werd de aartshertog in 1933 in Berlijn ontvangen door rijkspresident Paul von Hindenburg, die met verschillende Hongaarse en Oostenrijkse medailles onderscheiden was, terwijl hij tweemaal een ontmoeting met Hitler weigerde.

"Ik zag wat het nazisme inhoudt en ik zag het aankomen. Daarom kocht ik eerst Mein Kampf, en ik was dapper genoeg om het te lezen, want het is in zo'n verschrikkelijk Duits geschreven, dat het voor mensen die in literatuur geïnteresseerd zijn helemaal onaangenaam is te lezen. Maar later heb ik God gedankt dat ik het toen al gelezen had, want hij heeft toch alles voorspeld, nietwaar? Het probleem was dat hij alles openlijk verklaarde, maar de mensen geloofden hem niet. Ik wist dus waar het over ging (...) Ik was altijd verbaasd dat veel westerse politici dit allemaal niet begrepen (...)"

Otto van Habsburg over zijn ervaringen in Berlijn

- JAREN 1920, MET DE AUTO LANGS DE KUST
- NA 1923, LEKEITIO, HET URIBARREN KASTEEL
- JAREN 1920, OTTO EN ZIJN LERAAR, PÁL ZSÁMBOKY
- JAREN 1930, STEENOKKERZEEL, CHATEAU DE HAM
- ONGEVEER 1928, OTTO EN ZIJN ZUS, ADELHEID
- ONGEVEER 1928, RADIO LUISTEREN MET DE FAMILIE
- JAREN 1930, KONINGIN ZITA MET DE KINDEREN, STEENOKKERZEEL

III. “DE NAAM HABSBURG BETEKENT EEN POLITIEKE MISSIE IN ALLE OMSTANDIGHEDEN”

Otto werd op 20 november 1930 volwassen en erfde daarmee de koninklijke titels van zijn vader. Zita bepaalde echter de richting van het dynastieke beleid tot aan het einde van zijn studietijd, en ook daarna bleef zij veel invloed uitoefenen. Zoals Otto later zei: *“Zij nam de beslissingen, maar vroeg het mij altijd van te voren.”*

Vanaf de tweede helft van de jaren dertig was de aandacht van de jonge Habsburg en de hem steunende legitimisten gericht op de handhaving van de onafhankelijkheid van Oostenrijk. Over deze kwestie was Bondskanselier Dollfuss op het volgende standpunt: *“Ik ben geen legitimist, ik ben een*

Oostenrijkse patriot. Als u mij kunt bewijzen dat het land beter af is met de monarchie, dan moet Oostenrijk liever vandaag dan morgen een monarchie worden.”

Na de moord op Dollfuss door de nationaal-socialisten in de zomer van 1934, werd de legitimist Schuschnigg het hoofd van de regering. In juli 1935 werden de wetten op de uitzetting van de keizerlijke familie ingetrokken; maar Schuschnigg verzoekt *“Zijne Majesteit”* niet naar Oostenrijk terug te keren zonder voorafgaand overleg.

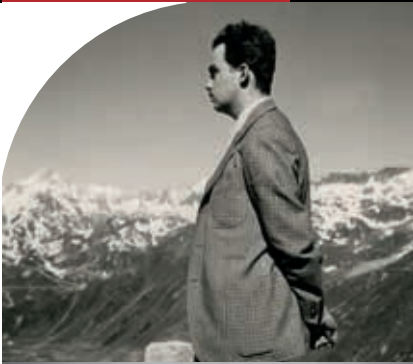
- ROND 1930, OTTO VON HABSBURG
- ROND 1937, IN UNIFORM
- BONDKANSIELIER ENGELBERT DOLLFUSS
- JAREN 1930, DE ACHT BROERS EN ZUSSEN MET KONINGIN ZITA
- EIND JAREN 1930, FAMILIEREIS MET KONINGIN ZITA

“Voor mij betekent de naam Habsburg dat wij een politieke familie zijn. Wij leven al eeuwen in de politiek. De naam Habsburg betekent dus in alle omstandigheden een politieke missie. De staatsvorm op zich doet er niet zoveel toe; het gaat om de inhoud van de staat, en die moeten wij dienen (...) Bovendien, weet u, heb ik kinderen en veel kleinkinderen, en ik zou ook graag voor hen werken, want zij zijn degenen die in de komende wereld zullen leven. Het is uiteindelijk onze plicht om voor de toekomstige generaties te werken.”

Otto von Habsburg over familietraditie

IV. ANSCHLUSS OF RESTAURATIE

Terwijl Schuschnigg de restauratie irrelevant beschouwde, riep Otto in zijn nieuwjaarsboodschap van 1937 zijn aanhangers op tot actie. In lijn met zijn motto *“Helemaal niet schieten is hetzelfde als missen”*, was zijn doel om zelfs de geringste kans te grijpen om de

Oostenrijkse staat te redden. De ontmoeting Schuschnigg–Hitler in februari 1938 verhoogde de Duitse druk op Wenen. Op dat ogenblik stelde Otto, die de restauratie voorlopig terzijde schoof, zich kandidaat als bondskanselier. Schuschnigg sloeg het aanbod uiteindelijk af.

De annexatie van Oostenrijk bij het Duitse Rijk vernietigde alle hoop op het soevereiniteit van het land. In zijn toespraak in Wenen omschreef Hitler – kennelijk tegen de Legitimisten – de nieuwe *“missie van Oostenrijk”* als deel van *“een Groot-Duitse toekomst”*. Na de Anschluss werd Otto tot Duits staatsburger en ook als hoogverrader verklaard en werd gezocht door de politie. Volgens een bevel van 1940 konden hij en zijn moeder niet worden gearresteerd, maar hadden zij ter plaatse moeten worden doodgeschoten.

- 1936, ZWITSERLAND
- KANSELIER KURT VON SCHUSCHNIGG
- 1937, IN UNIFORM
- OMSTREEKS 1937, KONINGIN ZITA MET ACHT KINDEREN
- OMSTREEKS 1940, ZITA EN OTTO, VERENIGDE STATEN
- 1940, WINTERVERMAAK, STEENOKKERZEEL

“Het is mijn vaste voornemen om tot het uiterste te gaan om het volk en de Staat te beschermen, en ik ben ervan overtuigd dat ik bij het volk een grote weerklink zal vinden. Wat betreft de situatie die de lange erkenningsprocedure van de kant van de grote mogendheden niet zou toelaten, ben ik niet van plan u (...) het herstel van de monarchie te vragen. Ik vraag u alleen om de Kanselarij over te dragen, en op deze manier, zonder

de grondwet te wijzigen, zonder een nieuwe erkenning (...) zouden wij dezelfde voordelen genieten als die waarin de formele akte van het herstel van de monarchie voorziet.”

De brief van Otto von Habsburg aan Bondskanselier Schuschnigg

Tijdens de Tweede Wereldoorlog heeft de jonge Otto von Habsburg met behulp van zijn diplomatieke betrekkingen duizenden vervolgd geholpen. In de Verenigde Staten knoopte hij banden aan met de Amerikaanse president Franklin D. Roosevelt, gaf talrijke lezingen tegen het nazisme en pleitte in alle fora voor het herstel van de onafhankelijkheid van Oostenrijk. In oktober 1944 keerde hij terug naar Europa, maar het protest van de geallieerden en de herinvoering van de Habsburgse wet dwongen hem Oostenrijk weer te verlaten. Otto reageerde op deze situatie als volgt: *“Het is gewoon geen leven dat ik steeds in het buitenland moet leven. Zelfs als ik, een overtuigd Europeaan, die zich nergens in Europa echt vreemd voelt.”*

In de jaren vijftig richtte hij zich op de eenheid van de anticommunistische Hongaarse emigratie; op verzoek van de legitimisten, bezocht hij zelfs de oude Miklós Horthy in Lissabon. Hij volgde met grote aandacht de Hongaarse gebeurtenissen, de schouwprocessen van het regime en het nieuws over de revolutie van 1956.

In 1951 verhuisde Otto naar Frankrijk. In 1954 trouwde hij met Prinses Regina van Saxe-Meiningen in Nancy, en de echt paar vestigde zich in Pöcking, Opper-Beieren. Zij kregen zeven kinderen: Andrea, Monika, Michaela, Gabriëla, Walburga, Karl en Georg.

“Ik heb altijd geprobeerd een man van verzoening te zijn, en om handen te schudden met degenen die niet helemaal zo gehandeld hadden in het verleden als ik zou hebben gewenst. Om maar een voorbeeld te geven: Je zou kunnen denken dat we niet echt bevriend waren met Miklós Horthy. Niettemin, schudde ik handen met hem toen ik het gevoel had dat het een nationaal belang was om de emigratie te verenigen. Zo was het, bijvoorbeeld, toen we de gebeurtenissen van 1956 zagen zien aankomen. (...) En toen moest iedereen samenwerken! (...) Daarom schudde ik de hand met Miklós Horthy. Alleen om deze reden.”

Otto von Habsburg over zijn verhouding met Miklós Horthy

- ROND 1940, OTTO VON HABSBURG • 1943, IN FAMILIEKRING, QUÉBEC
- 1951, REGINA EN OTTO'S HUWELIJK, NANCY • 1953, DE TROTSE OUDERS
- MIDDEN JAREN '50, OTTO EN ZIJN FAMILIE

In 1954 vroeg de aartshertog het Oostenrijkse staatsburgerschap aan en wenste hij duidelijkheid te krijgen over het precieze gebruik van zijn naam. Nadat hem het Oostenrijkse staatsburgerschap als Otto Habsburg-Lothringen was verleend, deed hij – in overeenstemming met de wet van 1919 – op 31 mei 1961 afstand van zijn regeringsaanspraken en legde hij het lidmaatschap van de dynastie neer. Otto ondertekende de “flepni” (een slang-woord van Duitse oorsprong voor oorkonde), zoals hij het document in zijn dagboek noemde, op de dag na de geboorte van zijn eerste zoon, Karl.

Na meer dan vijf jaar van politieke strijd kreeg Otto von Habsburg bij besluit van de Hoge Administratieve Raad een Oostenrijks paspoort en betrad hij op 31 oktober 1966 opnieuw het land van zijn voorouders. Zijn moeder, koningin Zita, kon hem pas meer dan anderhalve decennia later volgen. *“Ik werd afgeperst”, zo zei Otto later, “maar mijn handtekening is geldig. Ik maak geen aanspraak op monarchale of eigendomsrechten.”*

Op 4 mei 1972 vond een historische handdruk plaats tussen Bondskanselier Bruno Kreisky en Otto von Habsburg. Hoe langzaam de houding van Oostenrijk ten opzichte van zijn eigen geschiedenis veranderde, blijkt ook uit het feit dat vice-kanselier en minister van Buitenlandse Zaken Susanne Riess-Passer in 2001 Otto, de geëngageerde verdediger van de reputatie van de republiek, namens de regering ontving met de begroeting *“Zijne Keizerlijke Majesteit”*.

- JAREN 1960, MINNEAPOLIS
- 1967 BOEKPRESENTATIE, MÜNCHEN
- JAREN 60, IN DE VERENIGDE STATEN
- 1966, WELS

“Ik, de ondergetekende, verklaar hierbij overeenkomstig § 2 van de wet van 3 april 1919, gepubliceerd in het Staatsbald nr. 209, dat ik uitdrukkelijk afstand neem van mijn lidmaatschap van het Huis Habsburg-Lothringen en alle daaraan ontleende aanspraken op de heerschappij, en verklaar dat ik een trouw burger van de Republiek ben.”

Verklaring van Otto von Habsburg

Otto von Habsburg was vanaf 1957 internationaal vice-voorzitter van de Pan-Europese Unie, die zich inzet voor een vrij, christelijk, sociaal en verenigd Europa, en werd in 1973 voorzitter van deze organisatie. Van 1979 tot 1999 heeft hij zich in het Europees Parlement, met een mandaat van de Beierse Christlich-Soziale Union (CSU), ingezet voor de totstandkoming van een gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid voor het continent en voor een spoedige toetreding van de volkeren van Midden- en Oost-Europa. Hij heeft de afgevaardigden van het Parlement in Straatsburg verscheidene malen in het Hongaars toegesproken.

Het regime van János Kádár hield zijn activiteiten voortdurend in de gaten; Otto's naam werd pas in de tweede helft van de jaren tachtig van de zogenaamde "verboden lijst" verwijderd. Hij keerde na zeven decennia – op 1 augustus 1987 – als privé-persoon naar Hongarije terug. Zijn eerste officiële reis als lid van het Europees Parlement vond plaats in februari 1989. Hij was de beschermheer van de Pan-Europese Picknick die op 19 augustus van dat jaar werd gehouden en die een sleutelrol speelde bij de val van het IJzeren Gordijn.

Eind jaren tachtig vroeg hij het Hongaarse staatsburgerschap aan, dat hem uiteindelijk na de Wende door de Antall-regering teruggegeven werd. In het najaar van 1989 werd hij door de Partij van Kleine Landbouwers (Független Kisgazdapárt) voorgedragen als President van de Republiek, maar hij wees de kandidatuur af. Zelfs in de jaren 2000 zette hij zijn politieke activiteiten voort: hij werkte als adviseur voor verschillende regeringen, gaf lezingen en bleef een actieve publieke figuur door zijn publicaties.

- 1970, OTTO VON HABSBURG • 1979, IN HET EUROPEES PARLEMENT, STRASBOURG • BEGIN JAREN '80, TV INTERVIEW
- 1989, BUDAPEST, EÖTVÖS LORÁND UNIVERSITEIT • 1989, NAAST DE POSTER VAN DE FILM "DOOR DE GENADE VAN GOD"

"Ik ben in de eerste plaats een Europeaan (...) Ik ben Europeaan geworden in Amerika (...) omdat ik beseftte dat het verschil tussen Grieken en Ieren, Portugezen en Denen kleiner is dan wat ons bindt; dat is de gemeenschappelijke Europese cultuur, dat is de Europese vrijheid. Dus sindsdien is Europa mijn thuis. Maar ik moet toegeven dat ik me in sommige landen, namelijk Oostenrijk en Hongarije, meer thuis voel dan in andere. Vooral in Hongarije. Als ik het over Hongarije heb, heb ik het over mijn vaderland..."

De oudste zoon van de laatste Hongaarse koning en Oostenrijkse keizer, politicus, publicist en gerespecteerd Europees staatsman overleed op 4 juli 2011 in Pöcking. Hij werd ter ruste gelegd in de Kapucijnen-crypte in Wenen, terwijl zijn hart urn – overeenkomstig zijn wens – in de lagere kerk van de Basiliek van de Abdij van Pannonhalma werd bijgezet.

Otto von Habsburg was een fervente voorstander van een idee van Europa dat in verband wordt gebracht met de namen Konrad Adenauer, Robert Schuman en Alcide de Gasperi, en dat gebaseerd was op de christelijke beschaving aan de ene kant en de diversiteit van de Europese naties aan de andere kant. In zijn verklaring over zijn dood zei Jerzy Buzek, voorzitter van het Europees Parlement, dat een *“Europese reus”*, een leidende figuur van de Europese integratie, was overleden. Tijdens de ceremonie in Pannonhalma in 2011 herinnerde abt Asztrik Várszegi de aanwezigen eraan dat Otto von Habsburg een belijgend katholiek christen was geweest, een politicus met een Europese opleiding, evenals *“een groot man die met een Hongaars hart voelde”* en een goede familie vader.

Zijn intellectuele nalatenschap wordt niet alleen bewaard en in stand gehouden door zijn tientallen boeken die in verschillende talen zijn gepubliceerd en waarin Europese historische, sociale en politieke onderwerpen werden behandeld, maar ook door de Otto von Habsburg Stichting in Hongarije.

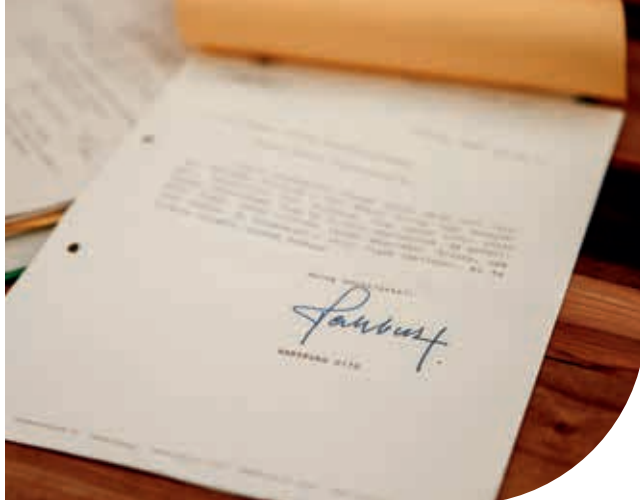

“Geconfronteerd met de dood maakt de man zich geen illusies over zichzelf. Hij is alleen, en aardse verdiensten doen er niet meer toe. Wanneer de man in de aanwezigheid van zijn Schepper komt, tegenover Hem is alles wat telt de vervulling van plichten en de goede wil. Deze boodschap bleef de meest waardevolle ervaring voor mijn hele leven, zoals mijn vader wilde. Zijn dood toonde aan dat wanneer we een zuiver geweten hebben, geen mislukking echt kan zijn.”

Otto von Habsburg over het leven en de dood van zijn vader, Karel IV.

- OP DE VERGADERING VAN DE PAN-EUROPESE UNIE
- IN ZIJN HUIS, JAREN 2000
- UITVAARTDIENST VAN OTTO VON HABSBURG, WENEN, 2011
- HART URN EN GEDENKTEKEN IN PANNONHALMA

OTTO VON HABSBURG STICHTING

De Stichting heeft als hoofddoel het materiële en immateriële nalatenschap van Otto von Habsburg op een waardige manier te bewaren, in één collectie te bundelen, te verwerken en toegankelijk te maken. De Stichting wil ook de totstandkoming van een toekomstgerichte Europese ideologie ondersteunen, die geïnspireerd is op het werk van Otto von Habsburg.

De collectie omvat de in verschillende talen gepubliceerde politieke artikelen van Otto von Habsburg, zijn gepubliceerde boeken, zijn boekenverzameling, zijn studies en memoranda gebaseerd op zijn gesprekken met staatshoofden en belangrijke politici, de verslagen van zijn 20-jarige werkzaamheden in het Europees Parlement, persberichten over zijn terugkeer naar Oostenrijk, zijn persoonlijke correspondentie, onderscheidingen, film- en fotoarchief, en verdere documenten en memorabilia.

BIJGEDRAGEN AAN DE TOTSTANDKOMING
VAN DE TENTOONSTELLING EN DE BROCHURE:
SZILVESZTER DÉKÁNY, ÁRPÁD FÁKÓ,
GERGELY FEJÉRDY, RÓBERT FIZIKER,
GERGELY PRÖHLE, FERENC VASBÁNYAI

2022

1088 BUDAPEST, SZENTKIRÁLYI STREET 51.
INFO@HABSBURGOTTOALAPITVANY.HU
+36 1 522 2050